

KATECHETIKAI HÍRLEVÉL

KÖSZÖNTŐ

„Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme!”

Ézsaiás 9,5

AKTUALITÁSOK

Mit keres ez a klasszikus karácsonyi igevers a novemberi Katechetikai Hírlevélben? Előzöngéje annak, ami ránk vár és amiben a mostani gyűjtemény is segíteni akar. A novemberi hírlevél témája az adventi készülődés. Ahhoz, hogy időben felkészülhessünk, jó előre ajánlunk általunk készült szakmai anyagokat, bevált gyakorlatokat, új segédleteket.

A karácsonyi számban pedig néhány aktuális és izgalmas újdonságról tervezünk majd beszámolni.

A készülődések mellett jó szívvel ajánljunk novemberi online és jelenlétes képzéseinket is, hogy megújuljunk, megfényesedjünk a mostani hamar sötétedő napokban.

Áldott készülődést kívánok a munkatársak nevében is!

Dr. Szászi Andrea,
katechetikai igazgatóhelyettes

ADVENTI KÉSZÜLŐDÉS – AVAGY VARIÁCIÓK EGY TÉMÁRA

A karácsony előtti időszak és a karácsonyi alkalmak, az adventi készülődés könnyen lerágott csonttá válhat a hittanoktató számára. Bár sokféle ötlet található hozzá, mégis kihívást jelent évről-évre izgalmasnak, életre hívogatónak, Krisztushoz bátorítóan lenni. Ehhez egy olyan [5 feldolgozásból](#) álló anyagot ajánlok az olvasóink figyelmébe, amelyet 2019-ben készítettünk és az Igazság és Élet 2022/4. számában már egyszer bemutattunk. Mivel többféle módon is használhatók a 3-8. évfolyam számára készült feldolgozások, ezért ide illenek, az adventi-karácsonyi számba.

Református iskolák, illetve egyházközségek adventi napjai számára akár megvalósítható olyan módon, hogy minden foglalkozásterv egy-egy állomást jelent, ahol a gyermekek forgószínházas módon járják végig az egyes helyszíneket. Így tapasztalatokat szereznek a karácsonyi bibliai történetek alapján, azok hangulatából, élményvilágából. Kipróbált tervekről van szó, amelyek jól működnek, ha a segítők megfelelően felkészítjük az egyes feladatokra.

Lehetőség van arra is, hogy akár az adventi vasárnapokon, 3-7. évfolyam számára gyermek-istentiszteleti alapként szolgáljanak. Ehhez is javasoljuk segítők bevonását, mivel nagyobb létszám esetén akkor tud mindenki személyes élményt szerezni.

A sorrend felcserélésére is lehetőség van, attól függően, hogy milyen menetrendben szeretnénk a gyermekeket megszólítani. Az első variáció szerint (ami a jelenlegi sorrend szerinti), a bibliai történetek rövid összegzéséből indulunk ki. Feltételezzük, hogy 3. osztályos korra a gyermekek nagy része ismeri már a karácsonyi történetet, így inkább az elmélyítésen van a hangsúly. Ezután a különböző területekre irányítjuk a figyelmet. De kezdhethetjük a részterületekkel és azok összegzését segítheti az „időutazás” alkalom a videós feldolgozással.

Ha külön alkalmakként tartjuk a foglalkozásokat, akkor mindig legyen lehetőség bibliai Ige felolvasására. Akár úgy, hogy konkrétan a napkeleti bölcsek története – akár úgy, hogy abból 1-1 vers kerül kiemelésre. Imádság, ének, igeolvasás szabadon kapcsolható az ötletekhez. Ezek most nincsenek – szándékosan – beleépítve, hogy mindenki a saját lehetőségeire szabhassa a feldolgozásokat. Szeretnénk természetesen hangsúlyozni, hogy ezek nagyon is fontos elemei minden alkalomnak.

Ha egy kreatív adventi nap részeként tartjuk az alkalmakat, akkor a sorrendnek nincs ilyen szempontú jelentősége, mivel minden csoport, minden állomáson részt vesz előbb-utóbb. Bevezetésként viszont itt is érdemes a Mt 2,1–12 igeverseket felolvasni. Ebben az esetben közös énekléssel, igeolvasással kezdhetjük az adventi napot.

Helyszínek és a foglalkozások módszerei:

1. **Időutazás:** A karácsonyi történet videófeldolgozásának megtekintése és kapcsolódó feladatok
2. **Napkelet:** Játékok érzékszervek bevonásával
3. **Jeruzsálem:** Mozgásos játékok állomása
4. **Betlehem:** Drámapedagógiai játékok állomása
5. **Názáret:** Alkotások állomása

Javasolt énekek (szabadon bővíthető, változtatható)

- Bárcsak régen felébredtem volna
- Betlehemi csillag csodafényt ad
- Dicsőség mennyben az Istennek
- Szálljatok le, szálljatok le karácsonyi angyalok
- Gyere el a jászolhoz még ma éjjel
- Örvendjete, mert Isten úgy szeret

Legyen élményt adó, Isten élményhez és a karácsony üzenetére hangoló készülődése mindenkinek!

Utazás Betlehemig

– Karácsonyi ötletek alsósoknak és óvodásoknak –

Hogyan is volt az az első találkozás a Megváltóval?

Mindenki elindul. Mindenki utazik. Mindenki úton van valameddig. Mindenki közlekedik valamilyen módon. Mindenki érkezik. Valamilyen okból, valamilyen céllal. Valahova.

A pásztorok: Az Úr angyala határozza meg számukra pontosan a végcélt. Ők utaznak a legrövidebb ideig. Mindannyian gyalog mennek. Az is lehet, hogy egyikük még ismeri is annak a háznak a tulajdonosát, ahol az újszülöttet megtalálják.

Mária és József: Ők kicsit messzebről jönnek és nem kizárt, hogy nem is ismerik a települést, Betlehemet. Esetleg József felmenői meséltek el egy-két régi családi emléket, ami Betlehemben történt. Az is lehetséges, hogy csak a hely neve volt ismerős nekik. Elindulnak, mert muszáj. Úgy gondoljuk, József gyalog, Mária szamárháton érkezik.

A bölcsek: Egy ismeretlen országból egy ismeretlen országba érkeznek. Égi jelenség és a Szentírás határozza meg, mi az irányuk. A hosszú útra tevékkel indulnak, hosszabb időre számítanak.

Az angyalok: Égből a földre jönnek. Pontosán tudják, Kitől, kikhez mennek. Ők a leggyorsabbak, mert csak megjelennek.

Mindenki megérkezik végül Betlehembe. Mindenki elcsodálkozik. (Lk 2,18) A csodálkozás következményeként mindenki Istent dicséri. (Lk 2,20)

Nekünk is „csak” ennyi a dolgunk az adventi készülődéssel, a karácsonyi ünnepléssel. Úgy elcsodálkoztatni a hittanosokat, hogy ennek az legyen az eredménye, hogy Istenre néznek, Őrá figyelnek. Hogy bizalmuk ébredjen, erősödjön Istenben. Hogy Őt dicsérik.

Ehhez a készülődéshez készítettem néhány szemléltetőeszközt. A rajzokon ott van mindenki, akit Isten odavezetett ahhoz a betlehemi jászolhoz. Ezekkel az eszközökkel képzeletben végigjárhatjuk a hittanosokkal azt az utat, amelyet a karácsonyi szereplők megtettek.

Bábok: A papírbábokat kinyomtatjuk, kivágjuk, vastagabb kartonra ragasztjuk. Hátoldalára egy hurkapálcát rögzítünk. És máris kezdődhet a nagy utazás megjelenítése. Ha szeretnénk a történetet bábokkal bemutatni valahol, készítsük el nagyobb méretben! A sablonokat a Feladatbankból lehet letölteni. Keressük a [Karácsonyi bábfigurák](#) nevű kézműves feladatot!

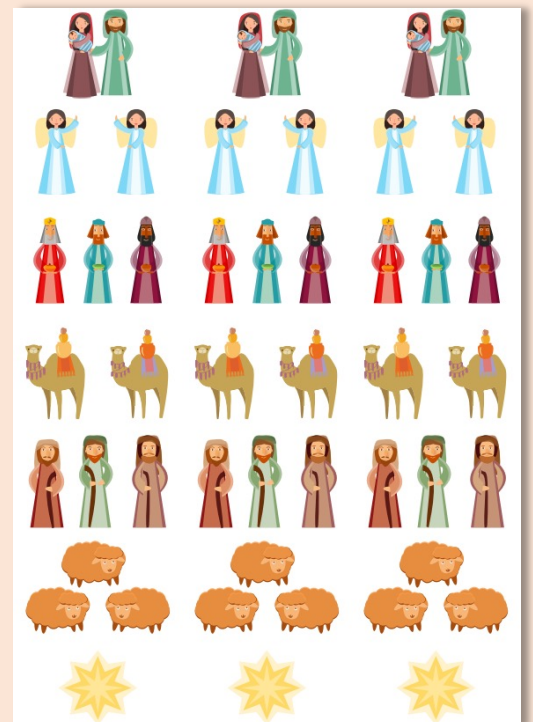
Memóriakártya:

12 rajzzal egy 24 lapos memóriakártyát készíthetünk. Egy A/4-es lapon 6 kártya szerepel. A kinyomtatott képeket érdemes laminálni vagy esetleg vastagabb kartonra ragasztani. A memóriakártyákat [innen lehet letölteni](#).

Matricák:

Hogyan lesznek ezekből a kinyomtatható képekből matricák? Szükséges hozzá olyan A/4-es méretű öntapadó etikettcímke, amely 21 részre van osztva. Így egy lapra összesen 3 karácsonyi matricagyűjtemény nyomtatható. Egy karácsonyi történethez 7 matrica tartozik.

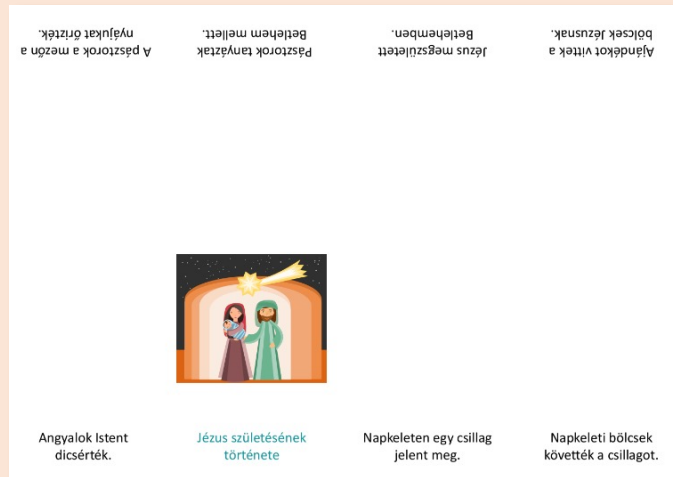
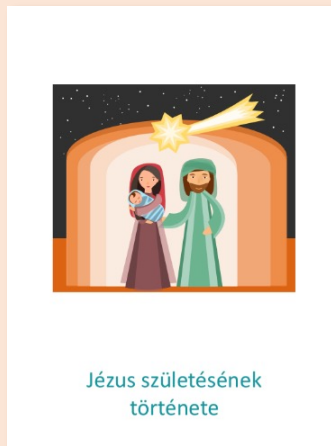
Ha nem tud valaki etiketre nyomtatni, akkor természetesen papírragasztót is lehet használni. A kis képekkel készíthetünk karácsonyi képeslapot is. Vagy akár egy karácsonyi könyvecskét is. A matricákat [innen lehet letölteni](#).

Karácsonyi könyvecske matricákkal:

Végig utazhatunk képzeletben a jászolig egy lapozható matricás könyvecskével.

Ehhez az etikettcímkékre kinyomtatott matricák mellett A/4-es méretű könyvecske alapot kell kinyomtatni és meghajtogatni.

Ha nem tudunk nyomtatni öntapadó etiketre, akkor a képeket be is ragaszthatjuk. Vagy a gyerekek maguk is rajzolhatnak a könyvecskébe.

Leírás és sablon a Feladatbankból tölthető le. A kézműves feladat címe: [Karácsonyi matricás könyvecske](#).

Karácsonyi könyvecske:

Aki nem szeretne matricákkal foglalkozni, ragasztani vagy rajzoltatni, hanem csak nyomtatni, hajtogatni, vágni, az kinyomtathatja képekkel is a karácsonyi könyvecskét. Leírás és sablon a Feladatbankból tölthető le. A kézműves feladat címe: [Karácsonyi könyvecske](#).

Bárhonnan is érkeznek a hittanosok, közelről vagy messziről, bármilyen okból is, azt kívánjuk, hogy Jézus születésének a történetét megismerve tudjanak csodálkozni, és dicsérik Istent.

Zimányi Noémi
katechetikai szakértő

Karácsonyi játék, ének és kézműves feladat ajánló

Az adventi készülődésünk fontos és meghatározó eleme, hogy ebben az időszakban adventi, illetve karácsonyi dalokat hallgatunk, éneklünk. Családi körben, óvodában, iskolában, gyülekezeti közösségben is felcserdülnek a jól ismert dallamok. Ahogy közeledik az ünnep, óhatatlanul is dúdolni kezdjük a „Mennyből az angyal”-t, vagy a „Csendes éj”-t.

Nem szükséges különösebben hangsúlyozni, hogy az énekeknek milyen nagy szerepe van az óvodai, az iskolai hittanoktatásban, vagy a gyülekezeti gyermekmunkában. Különösen igaz ez a karácsonyi ünnepkörben, hiszen az örömhír tartalma elénekelhető.

Az éneklés, a zene használata nagyon hatékony segédeszköz a közösségformálásban is. Segíti az egyén önkifejezését, a közös énekkincs pedig közösségformáló hatású.

Tudjuk jól, hogy az éneklés pozitív érzelmeket vált ki. Megnyugtat, szabadság élményt ad, feldob, lecsendesít, nyitottá tesz, kikapcsol stb. Ezeket a hatásokat előidézhethetjük a hittancsoportokban is, ha gondosan kiválogatjuk a témához illeszkedő énekeket és együtt elénekeljük azokat a hittanórákon. A válogatáshoz szeretnénk egy kis segítséget adni az itt található éneklistán.

Az alábbi felsorolásban a gyermek és ifjúsági énekeken kívül kézműves feladatokat, (kis átalakítással karácsonyi témafeldolgozáshoz kapcsolható) játékokat és egy foglalkozástervet is találhatunk.

Csóri-Czinkos Gergő
katechetikai szakértő

Játék- és zenetárban található karácsonyi énekek:

A Jézuska ébresztője: <https://rpi-jatekok.reformatus.hu/#/song/100>

A királyok királyának: <https://rpi-jatekok.reformatus.hu/#/song/101>

A szép Szűz Mária: <https://rpi-jatekok.reformatus.hu/#/song/97>

Adventi gyertyák: <https://rpi-jatekok.reformatus.hu/#/song/92>

Adventi hírnök: <https://rpi-jatekok.reformatus.hu/#/song/227>

Betlehemi csillag: <https://rpi-jatekok.reformatus.hu/#/song/296>

Csillag, csillag: <https://rpi-jatekok.reformatus.hu/#/song/295>

Istennek szent Fia: <https://rpi-jatekok.reformatus.hu/#/song/294>

Karácsony ünnepén: <https://rpi-jatekok.reformatus.hu/#/song/278>

Játék- és zenetárban található karácsonyi játékok:

Képmeditáció: <https://rpi-jatekok.reformatus.hu/#/game/135>

Add tovább a történetet: <https://rpi-jatekok.reformatus.hu/#/game/457>

A szeretet jeleinek útja: <https://rpi-jatekok.reformatus.hu/#/game/396>

Értékes bennem: <https://rpi-jatekok.reformatus.hu/#/gamedetails/599>

Hová születnél? : <https://rpi-jatekok.reformatus.hu/#/game/132>

Feladatbankban található kézműves feladatok:

Karácsonyi matricás könyvecske

Karácsonyi könyvecske

Karácsonyi bábfigurák

Gyermekek ígérete

Színes angyal – karácsonyfadísz

Mennyei hírnök – térbeli ígés angyal

Megérkezés a jászolhoz – közepén mozgó képeslap

Karácsonyi szereplők – színező, kártya, játék

Karácsonyfa háromszögekből

Karácsonyfa betlehemes – kinyitható képeslap

Gondviselő ölelésben – képeslap

Adventi naptár – ígérel vagy üzenettel

Ajándékhozó angyal – kézműves feladat

Betlehemi makett – kézműves feladat

Jézus születése (karácsonyi végtelen könyv)

Angyallánc – kézműves feladat

Egek harmatozzatok! Adventi foglalkozás FRANZ KETT-PEDAGÓGIAI módszer alapján

A linkek elérhetősége a felületünkre való bejelentkezés után érhető el. Ha mégsem sikerül a linken keresztül elérni az adott énekeket, játékokat és kézműves feladatokat, akkor a címét másolja be a [Digitális feladatbank](#) illetve a [Játék- és Zenetár](#) felületeken a kereső mezőbe és felhossa a kívánt tartalmakat.

2022 / NOVEMBER/ 8. szám

Parakletos Könyvesház ajánlója

Itt a bárány!

Bibliai társasjáték

A játék 57 kör alakú kártyalapot tartalmaz, rajtuk a bibliai történetekből ismert tárgyak, állatok, növények kis képeivel. Bármely két kártyán mindig egy azonos kép található, ami számos játéklehetőséget rejt magában. A közismert Dobble játékhoz hasonlóan játszhatunk gyors, pörgős párosító játékot, de ha éppen mesélős kedvünk van, a kis képek kiváló inspirációt adnak a történetészítéshez is. A kisebbek számára választhatjuk a memória- és szókincesfejlesztő játékváltozatokat, a nagyobbak és felnőttek pedig a bibliaismeretüket is próbára tehetik. A szabályfüzetben 14 féle játéklehetőséget ajánlunk, köztük számos olyan van, ami kimondottan hittanóra való. A kis képek kiváló lehetőséget adnak a bibliai történetek és aranymondások felidézésére, ismétlésre, történetmesélésre.

A játék képkészletét úgy állítottuk össze, hogy a képek nem egy konkrét történethez kapcsolódnak, hanem a Biblia korához. Így egy átfogó kortörténeti képtár bontakozik ki előttünk: növények, állatok, épületek, helyszínek, munkaeszközök, ruhák, mindennapi használati tárgyak, fegyverek, hangszerek, szakrális tárgyak, természeti képek. A képek itt megtekinthetők:

<https://www.konyves.hu/wp-content/uploads/2022/07/itt-a-barany-tarsasjatek-keplista.pdf>

Fejlesztési területek: Gyorsaság • Figyelem • Szövegalkotás • Bibliaismeret • Formafelismerés • Asszociáció

Adatok: *Kiadó: Parakletos Könyvesház, grafika: Kelemen Czakó Rita, kiadás éve: 2022, doboz mérete: 17×12×3 cm, ára 5900 Ft*

Megvásárolható a keresztény könyvesboltokban és a kiadó webáruházában.

2022 / NOVEMBER/ 8. szám

A KÁLVIN KIADÓ ÉS A REFORMÁTUS TANANYAGFEJLESZTŐ CSOPORT AJÁNLATA

Miklya Luzsányi Mónika – Miklya Zsolt (szerk.)

SZIROMSZÁRNYAK

Irodalmi szöveggyűjtemény 1–2. évfolyam

Pap Kata illusztrációival

210×210 mm; 256 oldal; kartonált; 3500 Ft

Kálvin Kiadó – Református Tananyagtár, 2022

Várható megjelenés: 2022. november

Miklya Zsolt (szerk.)

FELHŐSZÁRNYAK

Nyárváró magazin 1–2. osztályosoknak

Illusztrálta: Sásdi Laura, Séllei Nóra Valéria

A/4; 28 oldal; kartonált; 1200 Ft

Kivehető társasjáték-melléklettel

Kálvin Kiadó – Református Tananyagtár, 2022

Hamarosan teljessé válik az 1–2. osztályos diákok számára készült irodalmi szöveggyűjtemény-sorozatunk, bennük kortárs és klasszikus magyar szerzők verseivel, meséivel, mondókáival és találós kérdéseivel az évszakok eseményeihez, hangulatához kapcsolódva.

Felhőszárnyak címmel már megjelent a nyári kötet, amely kicsit könnyedebb, kicsit magazinosabb, mint a másik három, de a kezdő olvasók ugyanolyan tartalmas és érdekes szövegeket találnak benne. Ráadásul a magazin közepén egy kivehető társasjáték is gazdagítja a kiadványt. A *Sziromszárnyak* című negyedik, tavaszi kötet is néhány héten belül elérhető lesz az érdeklődők számára.

A *Református Tananyagfejlesztő Csoport* korábbi kiadványaihoz hasonlóan e sorozathoz is gazdag ötlettárak és a tanórán felhasználható kiegészítő segédanyagok tartoznak.

A szöveggyűjtemények jellemzői:

- A 20–21. századi magyar irodalomból válogatott lírai és prózai műveket tartalmaz a teljes évre.
- Új szövegötleteket ad egyházi és nemzeti ünnepekhez.
- A gyűjtemény olyan szöveghálót alkot, ami mindig nyújt valami újat, mindig meglep valamivel.
- A szövegek az állami olvasókönyvek témáihoz is igazodnak, részben kiegészítik azokat.

Legalább 20 példány megrendelésekor 30% kedvezményt adunk (a teljes fogyasztói árból)!

A Református Tananyagfejlesztő Csoport által fejlesztett kiadványok, digitális változataik, valamint a hozzájuk készült pedagógiai felhasználási javaslatok elérhetőek a [Református Tananyagtárban](https://www.kalvinkiado.hu/konyv/gyerekek-es-fiatalok).

További információk és megrendelési lehetőség a Kálvin Kiadó webáruházában:

<https://kalvinkiado.hu/konyv/gyerekek-es-fiatalok>.

www.kalvinkiado.hu

www.reftantar.hu

Képzéseinkről beszámoló

Vámosmikola, 2022. 10. 01. Lelki és érzelmi nevelés lehetőségei a hittanórán. (gyerek-istentiszteleten)

Előadó: Csőri-Czinkos Gergő

Szeptember 30. és október 2. között tartotta Budapest-Budahegyvidéki gyülekezet a gyerekmunkás szakmai hétvégéjét.

Minden évben kétszer szervezünk olyan napot, ahol a gyülekezetben szolgáló, gyerekmunkát végző gyülekezeti tagok találkoznak egy hosszabb időre. Csapatépítésre is nagyon jó időszak.

Ebben az évben Vámosmikolára szerveztük azt a képzésünket, melyet a Református Pedagógiai Intézet által meghirdetett pályázaton nyertünk.

Gyakran éljük azt át, hogy a fiatalokat semmi nem érinti meg, nem akarnak Isten felé közeledni, nem szeretnének nyitni sem egymás felé, sem Jézus Krisztus felé. Jobb a padban könyökölve, csendben ülni, és várni arra, hogy a hittanóra véget érjen.

Csőri-Czinkos Gergőtől már az elején jégtörő, figyelemfelkeltő játékokat, kérdéseket kaptunk, amiket szívesen vihetünk be gyerek-istentiszteletre. Választ kaptunk a „Mire van szükség a lelki és érzelmi fejlődés támogatásához?”-kérdésre is: biztonság, nyitottság, őszinteség, közösség ereje, önreflexióra. Milyen érzelmi igényeink vannak? Érzelmi kártyákat is kipróbáltuk, majd egyre személyesebb kérdések következtek. Nem nekünk szóltak a kérdések, hanem a hittanosoknak: Meséld el a heted 3 szóban! Mutasd be magad egy tárggyal! Mi az, ami fontos neked? Mi az, amid elfogyott? Mi az, amid nincs? „Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon...! – hallhattuk az Igében. (Péld 22,6)

A fotók önmagukért beszélnek, érzelmeket hoznak elő a diákból, így megtanultuk, honnan tölthetünk le képeket, ami az érzelmi nevelést segíti elő. Amit hazaviszünk: Jézus indulata legyen bennünk! Ő a kulcs! Kívánjuk, hogy ez a képzés sok hittanoktatóhoz eljusson!

Szabó Réka

Délpesti Református Egyházmegye katechetikai ügyintéző

Kecskemét, 2022. 10. 17. Istenképek fejlődése és formálási lehetőségeik

Előadó: Dr. Szászi Andrea

Egy nagyon összeszedett, szemléletes és gyakorlatias képzés volt. Jó volt feleleveníteni a korábban már megszerzett ismeretanyagot. Az idézetek, a megjelenítés nekem különösen is tetszett. Mindehhez társult a gyakorlatias megközelítés. Örülök, hogy részt vehettem, mert újabb impulzusokat adott az óráim tervezéséhez, vezetéséhez. Biztos vagyok benne, hogy nem csak én, hanem a hittanosaim is nyertesei annak, hogy ezt a napot erre a továbbképzésre szántam, szántuk.

Vincze Árpád

lelkipásztor

2022 / NOVEMBER/ 8. szám

RPI Képzésajánló

Lélek-jelenlét:

Maradj lelkes! A kiégés megelőzésének lehetőségei

2022. november 16 . 17.00 – 19.00 (zoom)

Az alkalmat vezeti: Szőgyényi-Kovács Henrietta

Az alkalmakon való részvétel ingyenes, de előzetes regisztrációra van szükség, mivel csak az érdeklődőknek küldjük ki a becsatlakozáshoz szükséges linket.

[Jelentkezem](#)

Ismerkedés a Bibliológ módszertanával

2022. november 29. 16:00-19:00 (Zoom)

Az alkalmat vezeti: Janiné Sándor Kincső

Az alkalmon való részvétel díja kedvezményesen: 1000 Ft/fő.

[Jelentkezem](#)

Bibliodramás ötletek a katechézisben

2022. December 2. 8:00-17:00

Az alkalmat vezeti: Dr. Thoma László

Helyszín: Budapest (egyeztetés alatt)

Az alkalmon való részvétel díja: 9000 Ft/fő.

A bibliodramatikus elemek, eszközök használata megelevenítheti a hittanoktatói, gyülekezeti gyermek- és ifjúsági munkánkat. A képzési napon a bibliodráma világába való bevezetésre kerül sor.

[Jelentkezem](#)

Képzésekkel kapcsolatos további információkért forduljon
Kompán Juliannához a következő elérhetőségen:

kompan.julianna@reformatus.hu

Kapcsolat

Amennyiben észrevételeiket, véleményüket, akár írásait szeretnék velünk megosztani, akkor keressenek minket elérhetőségeinken!

Református
Pedagógiai
Intézet

<http://refpedi.hu>

Dr. Szászi Andrea
katechetikai szakértő,
igazgatóhelyettes
+3630/961-8674
szaszi.andrea@reformatus.hu

Kompán Julianna
katechetikai ügyintéző
+3630/961-8672
kompan.julianna@reformatus.hu